

6. Р.А. Дайчман «Разработка системы автономного энергообеспечения». Приволжский научный вестник № 6 (58) – 2016. С.11-13.

7. Ахмед Т.А. Джайлани, А.К. Сокольский. «Система электроснабжения автономных потребителей малой мощности на базе дизель-фотоэлектрической установки». Техника и технологии агропромышленного комплекса. Вестник ФГОУ ВПО МГАУ № 4'2009. – С.43-45

8. Сафаров Ф.В. «Варианты построения автономных систем электроснабжения с использованием фотоэлектрических устройств и алгоритмы их работы». Интернет-журнал «Науковедение» Выпуск 6, ноябрь – декабрь 2013.

Поступила 24.09.2018р.

УДК 659.1

Ю. Слюсарчук, к.ф.-м.н., доцент, НУ «ЛП»

О. Слюсарчук, к.ф.-м.н., доцент, НУ «ЛП»

ВПЛИВ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА

В роботі досліджуються етапи розвитку інформаційних технологій та формування інформаційного суспільства. Визначені його характеристики та основні елементи під час переходу до інформаційного суспільства в Україні.

Ключові слова: суспільство, інформація, технологія, інновація, комп'ютерні технології, інформаційні ресурси.

Вступ. Найважливішими змінами, що відбуваються в сучасному світі, є побудова інформаційного суспільства. Суспільство є фактором глобалізації, який формує багато різних типів економічних, соціальних та наукових процесів, які у свою чергу ініціюють науково-технічний прогрес, міжнародну конкуренцію, економічну політику та політику соціальної держави. Глобалізація є результатом науково-технічного прогресу: розробка нових інформаційних технологій, розвиток супутникового зв'язку, мобільна телефонія.

Суспільство стає інформативним, коли досягне такого ступеня розвитку та масштабу складності соціальних та економічних процесів, які вимагають застосування нових методів збирання, опрацювання, передачі та використання величезної маси накопиченої інформації через ці процеси. Інформація та отримані знання та технології є основним фактором виробництва. Використання інформаційних технологій є універсальним фактором розвитку. Інформаційні технології сьогодні визначають умови праці та умови життя та розвитку.

Постановка проблеми. Інформаційні технології займаються використанням інформатики у різних галузях життя. Можливості негайного надсилання величезної кількості інформації у різні місця в світі створили умови для виникнення сучасного інформаційного суспільства і економіки, заснованої на знаннях. Створення комп'ютерних мереж, особливо Інтернет, і поява сучасних бездротових засобів зв'язку означає усунення бар'єрів для спілкування між людьми.

Оскільки Україна визначила курс на євроінтеграцію, то вона має брати до уваги найкращі взірці та стратегії розвитку країн-членів Європейського Союзу у всіх напрямках життєдіяльності суспільства, зокрема у інформаційно-технічній сфері. Саме тому, реалізація стратегії становлення інформаційного суспільства ЄС знаходить своє відображення у відповідних спільних документах Україна – ЄС. Відповідно, метою дослідження буде аналіз етапів розвитку інформаційних технологій та формування інформаційного суспільства.

Виклад основного матеріалу дослідження. У сучасному світі домінують інформаційні технології, які входять у кожен область життя. Інформаційні технології – не прості інструменти для звичайного використання, а процеси, які розвиваються. Користувачами та виробниками можуть бути одні й ті ж люди. Тому користувачі можуть взяти у свої руки контроль над технологією, як у випадку з Інтернетом. Отже, утворюється тісний зв'язок між соціальними процесами творення та маніпулювання символами (культура суспільства) та вмінням створювати та поширювати товари та послуги (продуктивні сили). Вперше людський розум став безпосередньою продуктивною силою, а не тільки вирішальним елементом у виробничому процесі [1]. Термін «інформаційне суспільство» (Йохака Шікаї) походить з Японії. Першими його використав у 1963 р. Тадао Умесамо в статті про еволюційну теорію суспільства, яке опирається на «Інформаційні галузі». Японці зрозуміли, що це, по суті, щось важливіше ніж звичайне широке використання комп'ютерних технологій. Характерною рисою нової економіки є експоненціальне збільшення виробництва та потоку будь-якої інформації.

Теоретичні знання та науково-дослідна інформаційна діяльність стає продуктивною силою і джерелом багатства націй. У останній чверті ХХ століття виникла глобальна економіка, яка об'єднує цінні ресурси та людей у всьому світі, але одночасно виключає людей та території, які вважаються несприятливими для домінуючих економічних цінностей. Даніель Белл [2] встановив характеристики інформаційного суспільства (рис. 1).

Джон Годдард (1992) визначив чотири пов'язані елементи під час переходу до інформаційного суспільства:

1. Інформація стала «ключовим стратегічним ресурсом», від якого залежить організація світової економіки. Сучасна економіка вимагає глобальної координації та продукції, яка продається, міжконтинентального маркетингу. Інформація стає основним

елементом у цій діяльності, що призводить до розвитку інформаційних професій.

Рис. 1. Характеристики інформаційного суспільства

2. Комп'ютерні та комунікаційні технології створюють інфраструктуру, що дозволяє відправляти та обробляти інформацію. Завдяки цим технологіям ви зможете керувати інформацією в історично немислимій шкалі: відслідковувати негайно та в режимі реального часу економічні, політичні та соціальні справи в планетарному масштабі.
3. Надзвичайно швидке зростання «сектору комерційної інформації», як наслідок збільшення кількості нових медіа, супутників зв'язку, оптико-волоконних кабелів і онлайн-баз даних. Ці зміни доповнюються радикальною реорганізацією фінансової системи, яка скасувала перешкоди між кредитами, фінансовими послугами, страхуванням тощо. У фінансовому світі обертаються величезні суми в електронному вигляді та був створений новий тип ринку – ринок капіталу.
4. Зростання «інформатизації» економіки сприяє інтеграції національних та регіональних економік.

У контексті «інформаційного суспільства» «інформація» має вирішальне значення. Інформація та знання, які походять від неї, є основою економіки, культури та політики [2]. Підкреслюється роль інформації, яка стала основним і найбільш значущим товаром, а підрозділи та установи щоразу більше залежать від доступу до неї. Доступ до інформації прирівнюється до володіння знаннями та отриманням матеріального добробуту.

Інформаціоналізм має безпосередній вплив на поняття дійсності, заснований на основі зростання значення інформації в повсякденному житті. Інформаційна реальність характеризується наступними особливостями [1]:

- Інформація є найважливішим ресурсом.
- Ефекти впровадження нових інформаційних технологій пронизують усі сфери життя, тому що інформація є невід'ємною частиною всієї діяльності людини і усі процеси нашого індивідуального та колективного існування безпосередньо формують (хоча точно не визначено) нові технічні медіа.
- Усі системи, що використовують ці технології, повинні працювати відповідно до логіки мережі.
- Гнучкість: не тільки процеси є зворотні, але й організації та установи також можуть бути модифіковані, і навіть фундаментально змінені шляхом переконфігурації їхніх компонентів.
- Конвергенція окремих технік та технологій до єдиної інтегрованої системи. Мікроелектроніка, телекомунікація, оптоелектроніка та комп'ютери в даний час зінтегровані та створюють інформаційні системи.

З розвитком інформаційного суспільства пов'язаний науково-технічний прогрес, який викликає серйозні зміни в інфраструктурі та виробничій базі підприємств, у їхній продукції, в структурі власності та просторовому розміщенні, в економіці, методах організації та управління. Через нові технології спостерігається зростання географічного розміщення, різноманітність та інтенсивність діяльності компаній. Технічний прогрес приводить в рух процес глобалізації, але в той же час зумовлений глобалізацією [3].

Початком створення інформаційного суспільства в Європі вважається 1994 р. Тоді була опублікована Доповідь Бангеманна: Європа та Суспільство Глобальної Інформації – Рекомендації для Ради Європи, які ініціювали публічні дебати про інформаційне суспільство. Запропоновано 10 напрямків для розвитку новітніх телеінформаційних технік (рис. 2) [4].

Можна виділити наступні головні характеристики розвитку інформаційного суспільства в Україні:

1. У 90-ті рр. в Україні утворився комерційний інформаційний сектор економіки, структура якого та зайнятість у якому ще не достатньо досліджені.
2. Поширюється процес інформатизації комерційного сектору економіки. Інформатизація в бізнесі йде за модернізаційною схемою.
3. В Україні присутні головні рушійні сили розвитку інформаційного суспільства, що позначені експертами Європейського Союзу:
 - реклама та пропаганда привабливого сучасного способу життя: електронне листування, торгівля і банківські операції, резервування подорожей, домашні читання школярів і курсові роботи студентів;

послуги Інтернет та інші послуги доступні тільки тим, у кого є персональний комп'ютер;

- велика кількість електронних ігор розрахована на дітей, які завтра потенційно стануть проповідувати можливості інформаційних і телекомунікаційних технологій на роботі;
- комп'ютеризація освіти - її вплив сьогодні не такий великий, проте завтра під впливом конкуренції, зростання комп'ютерної письменності батьків і вимог самих учнів, також під впливом розвитку мережевих послуг вона збільшуватиме соціальну роль інформаційних і телекомунікаційних технологій;
- подальше зниження цін на різноманітні інформаційні та телекомунікаційні технології (ІТТ), що передбачено експертами, слугує рушійною силою розвитку інформаційного суспільства;

Рис. 2. Напрямки розвитку інформаційних технологій

- комфорт і зручність у будинку, офісі, в машині завжди були і залишаються важливою рушійною силою соціальних змін;
- все більша кількість людей та організацій використовують електронні пристрої для особистої охорони та безпеки;
- можливість більш широкої участі сільського населення в економічному та соціальному житті за допомогою ІТТ також стимулює розвиток інформаційного суспільства.

Висновок

Інформаційне суспільство – це самостійна стадія розвитку суспільства, яка характеризується розвитком інформаційно-комунікаційних технологій для всіх верств населення, де індивідуальний інтелект перетворюється в цілу інтелектуальну систему, з метою ефективного використання знань на благо людства, і всі сфери життя і діяльності людини інформатизовані, а головними продуктами на економічному ринку є послуги та інформація [5].

Отже, нині в Україні створено необхідне законодавче підґрунтя для побудови інформаційного суспільства. Однак, реалізація національних програм інформаційного суспільства залежить від усвідомленого політичного і суспільного вибору дійових осіб міжнародних відносин, наявності відповідної інфраструктури та психологічної готовності суспільства до змін [6].

Незважаючи на зазначені проблеми і протиріччя в розвитку інформаційного суспільства, потрібно відзначити, що його становлення поза сумнівом містить масу позитивних сторін і плідно впливає на розвиток суспільства, яке завдяки інформації та комунікацій стає найбільш інтелектуальним і демократичним, а зазначені проблеми – лише справа часу.

1. *Bendyk E.*, 2004, *Antymatrix. Człowiek w labiryncie sieci*, Wydawnictwo H.A.B., Warszawa.
2. *Goban-Klas T., Sienkiewicz P.*, 1999, *Spółeczeństwo informacyjne, Szanse, zagrożenia, wyzwania*, Wyd. Fundacji Postępu Telekomunikacji, Kraków.
3. *Zorska A.*, 1998, *Ku globalizacji*, PWN, Warszawa.
4. *E. Oleksiejczuk, A. Oleksiejczuk*, 2012, *The Role of Information Technology in Management and Its Influence on Creating the Information Society*, CKU, Lublin.
5. *Борисова М. Н.* Взгляд на становление и проблемы развития информационного общества // Молодой ученый. — 2015. — №19. — С. 557-560. — URL <https://moluch.ru/archive/99/22283/>
6. *Макаренко Є.А.* Міжнародна інформаційна політика: структура, тенденції, перспективи: Дис... д-ра. політич. наук: 23.00.04 \ Київ. націон. ун-т ім. Т.Шевченка. — К., 2003. — 475 с.

Поступила 1.10.2018р.